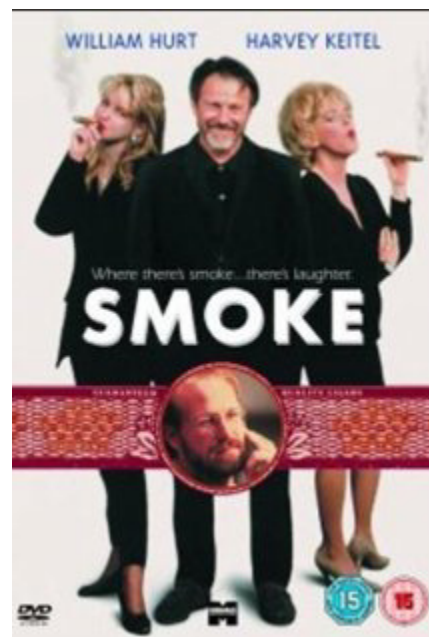

Smoke

USA 1995

instr. Wayne Wang

medv.: Harvey Keitel, William Hurt, Giancarlo Esposito,
José Zúñiga, Harold Perrineau, Forest Whitaker m.fl.

Underfundige historier

Denne film kan jeg godt lide, fordi den er så smækfuld af underfundige historier, der har gjort et dybt indtryk på mig. Bl.a. historien om den unge mand, der blev bjergbestiger ligesom sin afdøde far. Da den unge mand en dag er på bjergbestigning oppe i det sneklædte og isede terræn, finder han sin far nedfrosset i is. Og faderen er yngre end ham selv.

Butikstyven

Eller historien om forfatteren Paul Benjamin (William Hurt), der hver dag kommer ned i den lokale tobaksforretning for at hente sin sædvanlige ration smøger hos indehaveren Augustus "Auggie" Wren (Harvey Keitel). Det har han bare ikke gjort i meget lang tid nu. Angiveligt pga. at en frygtelig og tragisk begivenhed. Nu er han så endelig vendt tilbage til livet, gladere, end han har været i meget, meget lang tid, og det inkluderede de gamle vaner med det daglige besøg i tobaksforretningen på Brooklyn. Indehaveren, Auggie, er naturligvis også glad for at se ham, og de falder i snak, mere end de har gjort førhen. Det er under denne samtale, at Paul får øje på kameraet, der står på hylden bagved disken. Og han spørger Auggie, om han fotograferer. Det bekræfter Auggie, og da er det, at han fortæller Paul historien om, hvordan det gik til, at han fik netop det kamera og begyndte at fotografere:

Det er historien om en ung mand, der en dag kommer ind i tobaksforretningen, hvor han går rundt og kigger, lidt for sig selv. Ud af øjenkrogen ser Auggie, at den unge mand stikker en bog inden for jakken, hvorefter han lusker ud. Auggie farer rundt om disken og løber ud efter den unge mand, der for længst har opdaget, at han er afsløret, og som derfor spæner ned ad gaden. Auggie giver ikke op, og bliver ved med at løbe efter ham, og da han næsten har indhentet ham, taber den unge mand noget på gaden. Han fortsætter dog, og springer på en bus og forsvinder. Auggie går tilbage og samler det op, som den unge mand har tabt. Det er en pung. Han kigger, og ser, at der både er navn og adresse indeni. Han tager pungen med til forretningen, og beslutter sig for en dag at tage ud og aflevere pungen.

En julefortælling

Tiden går, og julen står lige for døren. Og idet Auggie skal til at låse tobaksforretningen af, sidste gang inden juleaften, kommer han i tanke om pungen. Han tager den med sig. Han skal alligevel ikke fejre jul sammen med nogen, og beslutter sig for, at han lige så godt kan bruge resten af dagen på at tage ud og aflevere pungen.

Det er langt udenfor byens "centrum", nærmest i et højhuskvarter. Auggie finder den rigtige blok, går op af trapperne, hen ad svalegangen, finder døren med det rigtige nummer på, og så ringer han på. Der går lang tid. Han ringer igen. Han lytter, og kan så høre små slæbende skridt, og døren bliver langsomt åbnet på klem, hvorefter en gammel kones ansigt kommer til syne. Han kan se, at hun er svagtseende, og hun forsøger at se, hvem det er, og hun spørger: Er det dig! Hvorefter hun nævner et navn, som absolut ikke er Auggies navn, men snarere kunne være navnet på den, som ejer pungen.

Kan man stjæle (sig til) en jul?

Så siger Auggie: Ja, det er mig! Og konen siger: Jamen, kom dog inden for og sæt dig ned. Og konen begynder glad at fortælle, at hun lige er ved at forberede middagen. Og hun vimser rundt og får trods sit meget svage syn stablet den helt store julemiddag på benene. Og de får det så hyggelige, og da de har spist og snakket og drukket, falder den gamle kone i søvn ved bordet. Auggie rejser sig, og vil lægge pungen på skænken, men vil lige gå en tur på toilettet, inden, han går. Da han åbner døren til badeværelset, ser han, at der bag toilettet er en hylde, hvor der er stablet kasser oven på hinanden, lag på lag. De er alle ens. Og de indeholder alle det samme mærke af et bestemt kamera. Nå, da, da, tænker han. Han tager en af kasserne med et kamera, ud fra den betragtning, at "ejermanen" nok ikke vil savne den. Han går tilbage til stuen, lægger pungen på skænken, og går.

Og det er så det kamera, du ser der, og som jeg fotograferer med, siger han til Paul. Og så foreslår Auggie, at Paul kunne komme op og besøge ham, så han kan se de billeder, han har taget med sit kamera. Det indvilliger Paul i.

Det gamle bliver nyt

Og så får vi endnu en fortælling, da Paul kort tid efter banker på døren til Auggies lejlighed og hvor han bliver budt velkommen og vist indenfor i den ryddelig lejlighed, hvor han aldrig før har været. Her bliver han sat ved spisebordet i stuen, og får serveret hele oplaget af Auggies samlede værker af fotografier. Fotoalbums. Og der er flere end bare et. Auggie tager det øverste og lægger foran ham, og Paul går i gang med at bladre. Første side er ok, næste også.

Han kigger interesseret på hver eneste af billederne, som man jo skal, men efter få sider kan han ikke lade være med at sige: Jamen de er jo alle sammen ens! Nej, vel er de ej, siger Auggie. Jo, siger Paul, de er alle taget det samme sted fra i den samme vinkel på den samme gade. Ja, det er rigtigt, siger Auggie. Hver eneste dag, året rundt, på nøjagtig det samme klokkeslet, går jeg udenfor min forretning med kameraet og sætter det på stativ på nøjagtig det samme sted, og lader det pege nøjagtig den samme retning hver gang, og så tager jeg billedet.

Og Paul kigger videre, og kan ikke se, at der skulle være den helt store forskel. Han bladrer videre, og noterer sig, at der sirligt er skrevet dato på en label under hver billede. De nyeste billeder er forrest i albummet, og efterhånden, som han bladrer, bladrer han baglæns i tid. Og nu kan han godt se, hvad Auggie mener. På det billede er det sommer og sol, på et andet er det regn og blæst, og der holder der en stor bil, og der er lyset helt anderledes end dagen før, og pludselig bliver det mere interessant for Paul at kigge på. Og han kan følge Auggie i, at det er det samme sted, men det bliver alligevel helt nyt hver eneste dag. Paul fortsætter med at bladre interesseret, men sætter alligevel tempoet lidt op.

Pludselig når han hen til meget, meget lang tid tilbage, og nu går det langsommere. Uhyggeligt langsomt. Og han standser helt, da han ser datoen under billedet. Og han får sagt, lavmælt: Det er den dag, min kone blev slået ihjel. Og pludselig går det op for ham, at den forandring, han ser i billederne, også er sket i hans eget liv. Også hans eget liv er blevet nyt, selv om han ikke troede dengang, at det nogensinde skulle kunne lade sig gøre. Paul indser, at han har fået tilværelsen igen.

Flere historier

Der er mange flere historier i den film. Også om den unge mand, der står glaner over for en tankstation helt unaturligt længe – og i op til flere dage – inden han får taget sig sammen til at få en aftale med indehaveren om et arbejde. Indehaveren er hans far, som han ikke kender.

Se filmen, og få selvsyn for de underfundige historier. Og se, om konen i døråbningen vitterlig var så svagtseende, som hun gav indtryk af – eller om det var for at gøre det lettere for Auggie at lyve om sit navn. Det var jo trods alt jul, hvor det langt bedre at være to, end alene.

Det er om ikke den bedste, så én af de bedste film, jeg har set. Min anbefaling er derfor: Tag straks i moviezoo.dk – og anskaf filmen. Så får du tilmed efterfølgeren "Blue in the Face" med i købet, hvor Lou Reed (og i øvrigt også Madonna) spiller med – til en samlet pris af i alt 80 kroner og 41 øre inklusiv fragt og ekspeditionsgebyr og moms og øvrige afgifter. Rigtig god fornøjelse.

Søren Skov Johansen

Landsdelspræst for hørehæmmede Vest